

HIS 130 Pilotemne – Endelig rapport

Innhold

1. Bakgrunn og målsetninger.....	1
2. Evalueringer	4
2A. Hovedfunn.....	4
2B. Gruppearbeid	6
2C. Forelesninger/ “Kateterundervisning”	10
2D. Omvendt klasserom og moduler	11
2E. Heldigital undervisning. “Koronaversjonen” 2020.....	11
3. Resultater	12
4. Konklusjoner	14
I. Obligatorisk undervisning:	14
II. Studentaktive læringsaktiviteter:	14
III. Oppgaveskrivning med bare studentkommentering.	14
IV. Overføringsverdi andre emner	14
5. Vedlegg: Fritekstsvar	15
2018-2019	15
2020	15
2023.....	16

1. Bakgrunn og målsetninger

Jeg ønsket å undersøke tre hovedområder for resultater og opplevelse av egen læring, og til sist vurdere om emnet kan tjene som modell for andre emner:

- I. Obligatorisk undervisning
- II. Studentaktive læringsaktiviteter
- III. Oppgaveskrivning med studentkommentering, men uten lærerkommentering.
- IV. Overføringsverdi andre emner.

Et premiss for dette pilot-prosjektet har vært at det ikke skal brukes flere ressurser på HIS130 enn andre emner i historiefagets studieportefølje. Det har vært brukt seminarledere der det har

vært lyst ut midler til dette. På den måten kunne evt. gode resultater tas med i vurderingen av andre emner på faget.

Lærere på historie har lenge bekymret seg over synkende deltakelse på forelesningene, og min tanke med prosjektet har vært å undersøke om det var mulig å 1) “få tak i” de minst motiverte studentene gjennom obligatorisk undervisning. Jeg har også vært interessert i om 2) de mer motiverte studentene føler de presterer bedre med obligatorisk fremmøte, og om 3) dette fører til positive resultater på eksamen. Ingen av de andre emnene på historie har obligatorisk undervisning, og eventuelle positive erfaringer med HIS 130, ville kunne være til nytte i debatten om fremtidige revisjoner i emneporteføljen.

Samtidig har det i perioden vært et økende fokus på forholdet mellom “kateter-undervisning” og studentaktiv læring. Enkelte universitetspedagoger har argumentert sterkt mot tradisjonelle forelesninger som en nyttig undervisningsform. Jeg har vært knyttet til TALIDA prosjektet, ledet av universitetspedagogen Robert Gray (UiB).¹ Han synspunkt på forholdet mellom kateterundervisning og studentaktiv læring er mindre radikalt, og mer i overenstemmelse med den alminnelige mening blant historikerne.

Vi er på historie av den oppfatning at sammenhengende fremstillinger av systemer og prosesser er helt nødvendig for studentenes læring, og at egenstudium og gruppearbeid ikke kan erstatte, men bare supplere dette. Dette vil kreve mer tid enn noen få minutters innledning. Samtidig har de fleste lærere på historie tatt inn over seg argumentene mot to hele undervisningstimer med kateterundervisning, og i økende grad blandet inn forskjellige studentaktiviteter. Av samme grunn har det ikke vært mulig å bruke en kontrollgruppe fra andre emner, og jeg har heller ikke funnet det etisk forsvarlig å forsøke ut ren kateterundervisning ett semester for å lage en slik kontrollgruppe.

Vi har på 100-nivå i historie både emner med mappevurdering (HIS 113 og 115) og skoleeksamen (HIS 114 og 116). På mappe-emnene har det vært både studentkommentarer og lærerkommentarer på førsteutkastet til de to første oppgavene. Dette er ressurskrevende, og min egen oppfatning etter å ha undervist HIS 113 ved flere anledninger, stemmer overens med flere av mine kollegers opplevelse, nemlig at lærerkommentarene ikke har noen særlig effekt. For det første er der liten forskjell mellom førsteutkastet til de kommenterte oppgavene og den endelige oppgaven, og for det andre er den siste oppgaven, levert kun som endelig versjon ikke dårligere enn de foregående. Studentene har selvsagt tilegnet seg større kunnskaper og blitt mer øvd i oppgaveskrivning underveis i studiet, men jeg har mistenkt at dette ikke er hele bildet.

Universitetspedagogen Arild Raaheim har funnet at studenter på psykologisk fakultet hadde større utbytte av studentkommentarene (peer-review) enn lærerkommentarene på sine oppgaver, men under én forutsetning: Studentkommentarene måtte være godt informerte,

¹ Nerheim, M.S., Gray, R.M. 2019. *Teaching and Learning in the Digital Age (TALIDA) Project summary and report*. Bergen Open Research Archive.

d.v.s. at studentene ble satt i stand til å gi konstruktive kommentarer.² Muligens er det slik at peer-review i større grad tjener til å anspore studentene til å forbedre oppgavene, mens lærerkommentarer er passiviserende for mange. De positive kommentarene fra læreren (og de skal jo være der) blir en sovepute for studentene, mens de negative/ kritiske ikke når gjennom. Kun negative/ kritiske kommentarer vil imidlertid virke ødeleggende for studentenes motivasjon og selvbilde, og neppe føre til bedre resultater.

Jeg ville derfor prøve ut om det en grundigere forberedelse av studentene ville føre til høyere kvalitet på kommentarene og om de endelige versjonene i mappen ble vesentlig bedre, uten bruk av individuelle lærerkommentarer. Dette kunne bare gjennomføres med obligatorisk undervisning, slik at studentene hadde en felles basis for å kommentere. Jeg ga kun en felleskommentar, som ble lagt ut etter at studentkommentarene var gitt. Det var derfor mulig for studentene å kontrollere studentkommentarene mot felleskommentaren.

Følgende vurderingsformer ble prøvd ut:

- 2018:
 - En obligatorisk oppgave
 - 6 timers skole-eksamen.
 - Obligatorisk fremmøte 80%.
- 2019 og 2020:
 - Tre mappeoppgaver, hvorav de to første med studentkommentarer og ny versjon. Siste oppgave kun i en versjon.
 - Refleksjonsnotat.
 - Obligatorisk fremmøte 80% (i 2020 kun digitalt). Deltakelse på seminar kompenserte for manglende fremmøte på forelesninger. I 2020 var det også mulig å løse oppgaver istedet for undervisning.
- 2023:
 - 2 mappeoppgaver, på grunn av overgang til blokkundervisning (første halvdel av semesteret istedet for gjennom hele semesteret). Den første oppgaven med studentkommentarer og ny versjon. Siste oppgaven kun i en versjon.
 - Refleksjonsnotat
 - Obligatorisk fremmøte 80%. Deltakelse på seminar kompenserte for manglende fremmøte på forelesninger.
- 2024:
 - En obligatorisk oppgave
 - 6 timers skole-eksamen.
 - Ingen obligatorisk fremmøte.

² Raaheim, Arild 2020. En studie av inter-bedømmer reliabilitet ved eksamen på psykologi grunnfag. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 203-213.

2. Evalueringer

Det ble lagt ut evalueringer alle årene emnet ble holdt: 2018, 2019, 2020, 2023 og 2024.

Dessverre var svarprosenten for lav i 2019 til å trekke noen konklusjoner for dette semesteret alene, og disse svarene inngår bare i sammenstilling av alle årene. I 2024 ble evalueringen på grunn av egen sykdom sendt ut først etter at undervisningen var avsluttet, og ingen studenter har svart på den. Svarprosentene for 2018 (59 %), 2020 (88 %) og 2023 (39 %) var imidlertid høye nok til å trekke noen generelle konklusjoner.

2A. Hovedfunn

Studentene ble spurt om litt forskjellige ting fra semester til semester, avhengig av de ulike designene som ble prøvd ut. Men alle ble spurt om læringsutbyttet de hadde av:

- Gruppearbeid
- Omvendt klasserom
- Forelesninger/ “kateterundervisning”
- Pensum-lesning

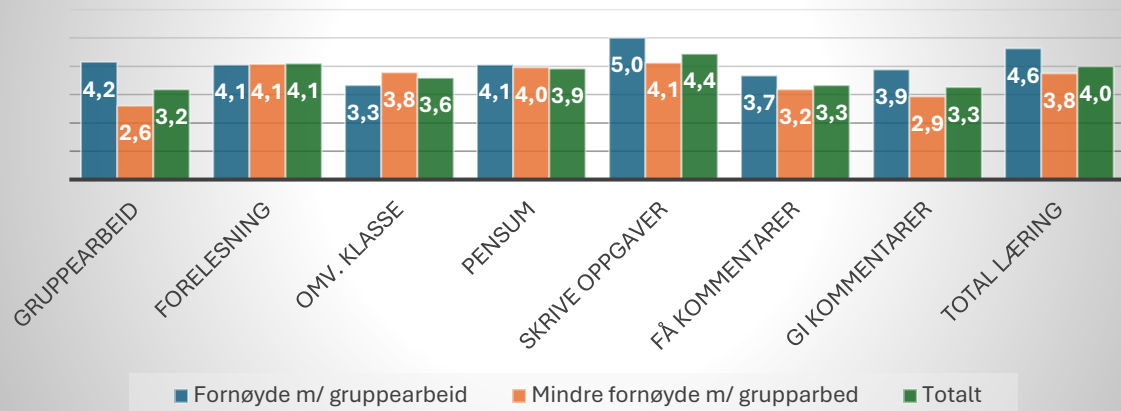
Etter at mappevurdering ble innført i 2019 ble de også spurt om læringsutbyttet av:

- Oppgaveskrivning
- Å gi og få kommentarer

Dessverre var det kun fra 2019 jeg førte opp totalt læringsutbytte som et av spørsmålene, men her var trendene såpass tydelige at det ikke er noen grunn til å tro at dette var vesentlig forskjellig for 2018.

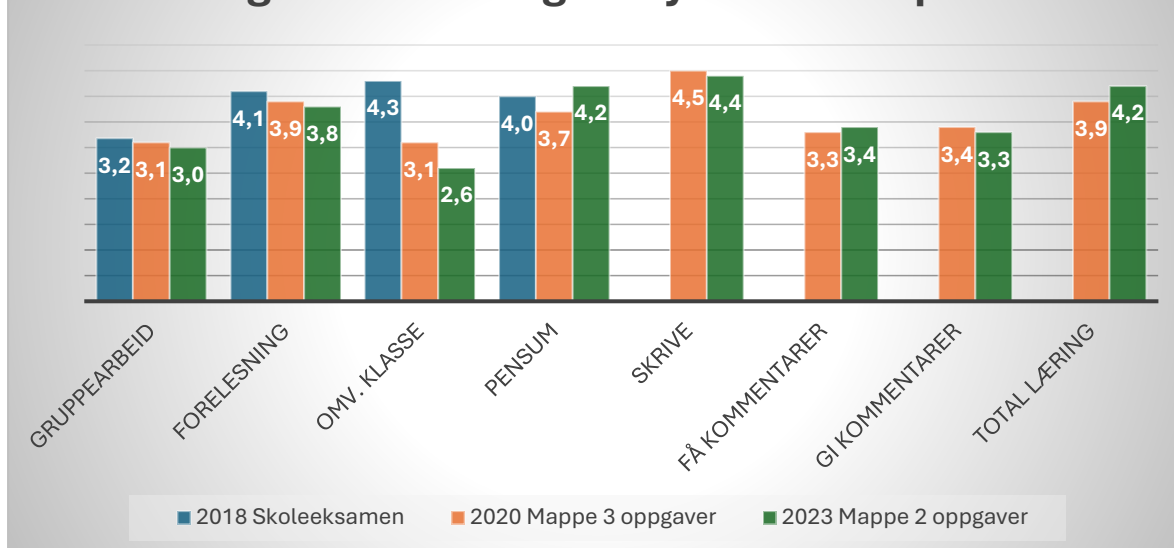
Studentene ble bedt om å rangere sitt læringsutbytte fra 1-5, hvor 5 var det høyeste. Jeg har vært spesielt interessert i studentenes opplevelse av gruppearbeidet i forhold til de andre aktivitetene, og om det er noen sammenheng mellom det å oppleve høy eller lav læring av gruppearbeidet, og læring i de andre aktivitetene. Derfor har jeg i **diagram 1** sortert studentene i dem som har vært fornøyd (4-5), ved siden av de som har vært mindre fornøyd (1-3) med læringsutbyttet av gruppearbeidet, samt snittet for alle studentene som har svart på undersøkelsene.

Diagram 1: Sortert etter opplevd læringsutbytte med gruppearbeid



- **De som var mindre fornøyd** (1-3) med læringsutbyttet av gruppearbeid oppga også at de hadde mindre læringsutbytte enn de mest fornøyde (4-5) av andre studentaktiviteter, som å skrive oppgaver (4,1 mot 5), få kommentarer (3,2 mot 3,7) og gi kommentarer (2,9 mot 3,9). De oppgir vesentlig dårligere totalt læringsutbytte enn de som har satt pris på gruppearbeid (3,8 mot 4,6). Dette er imidlertid fortsatt høyt.
- De som var mest fornøyde (4-5) med læringsutbyttet av gruppearbeid oppga også høyere læringsutbytte av alle andre aktiviteter, bortsett fra omvendt klasserom.
- **Begge gruppene** oppga like stort læringsutbytte av forelesninger (4,1) og pensumlesning (4,1 og 4,0). Som vi ser av **diagram 2** under sank snittet noe for forelesningene i perioden.
- **Ingen av gruppene** var spesielt begeistret for omvendt klasserom, men som vi ser av **diagram 2** under, falt dette signifikant i korona-året 2020 (4,3 i 2018 og 3,1 i 2020). Tallet for 2023 (2,6) er befestet med feilen ved at studentene denne gangen bare ble spurt om om i hvor stor grad de hadde brukt det omvendte klasserommet, ikke hvilket læringsutbytte de hadde av det. Tallet er likevel ganske sannsynlig i et år med karantene, zoom og bare digital læring.

Diagram 2: Læringsutbytte fordelt på år



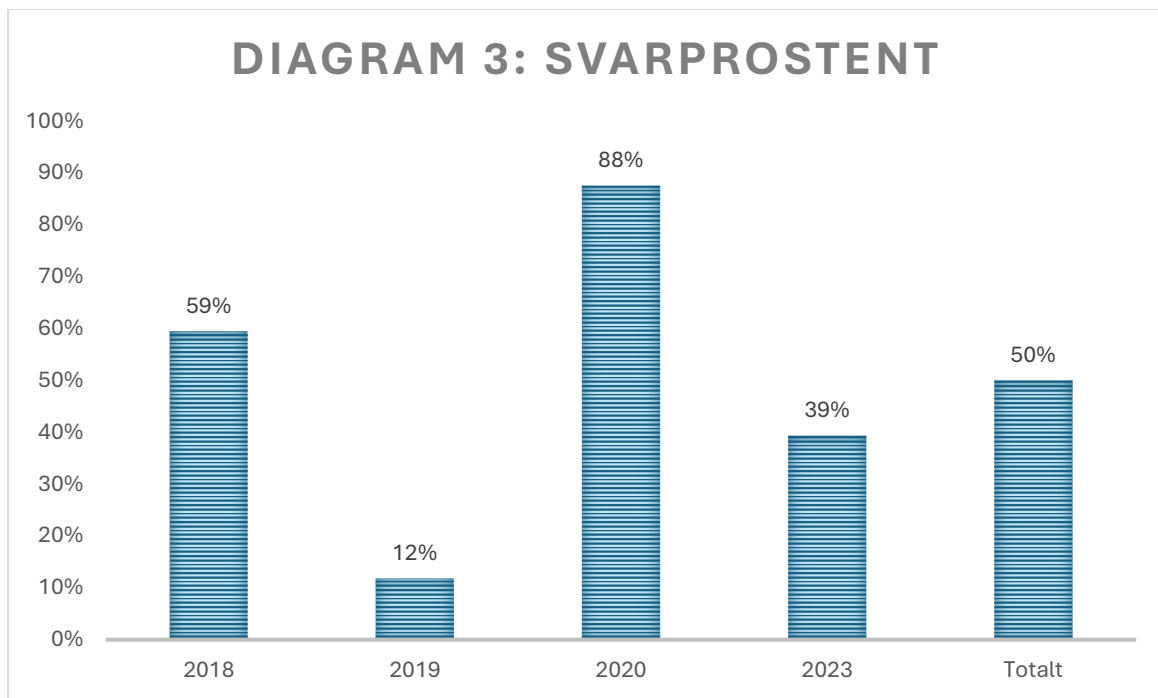
2B. Gruppearbeid

Gruppearbeidet har utgjort omtrent 50% av undervisningen. Som hovedregel har jeg gitt en innledning (30-45 minutter) og deretter satt gruppene (30-45 minutter) med diskusjonsoppgaver av ulike slag. Til slutt har vi hatt en oppsummering og diskusjon i plenum (15-30 minutter). Gruppearbeidet har vært konsentrert om diskusjon av:

- Pensumlitteratur
- Kilder
- Posisjoner (rollespill)
- Historiske filmer og andre kulturprodukter

Da det kun var en liten gruppe som hadde lest pensumlitteraturen, innførte jeg i 2023 en håndsopprekning når vi skulle gjennomgå pensumlitteratur. De som ikke hadde lest fikk da kildeutdrag å arbeide med (lagt ut på forhånd, men sjelden lest). Denne todelingen fungerte bedre enn å gi alle samme oppgaver. I plenum kunne så svarene flettes sammen.

Gruppene satte seg sammen selv i 2018-19 og 23-24, og i en spørreundersøkelse i 2019 var det få som foretrakk at lærer blandet gruppene og endret dem underveis. Det var av og til nødvendig å slå sammen og dele opp, for å få det foretrukne antallet (4-5) men i stor grad fikk studentene gjøre som de ville. I 2020 var dette umulig, da studentene ble fordelt automatisk i outbreak-rooms. Jeg forsøkte ikke blande kvinner og menn, da endel kvinner da ble tausere enn mennene enn de ellers ville vært. I 2024 gikk jeg over til svært små grupper (2-3) for at alle studentene skulle komme til orde, noe som også naturlig falt sammen med at det var færre studenter som fulgte undervisningen uten obligatorisk oppmøte.



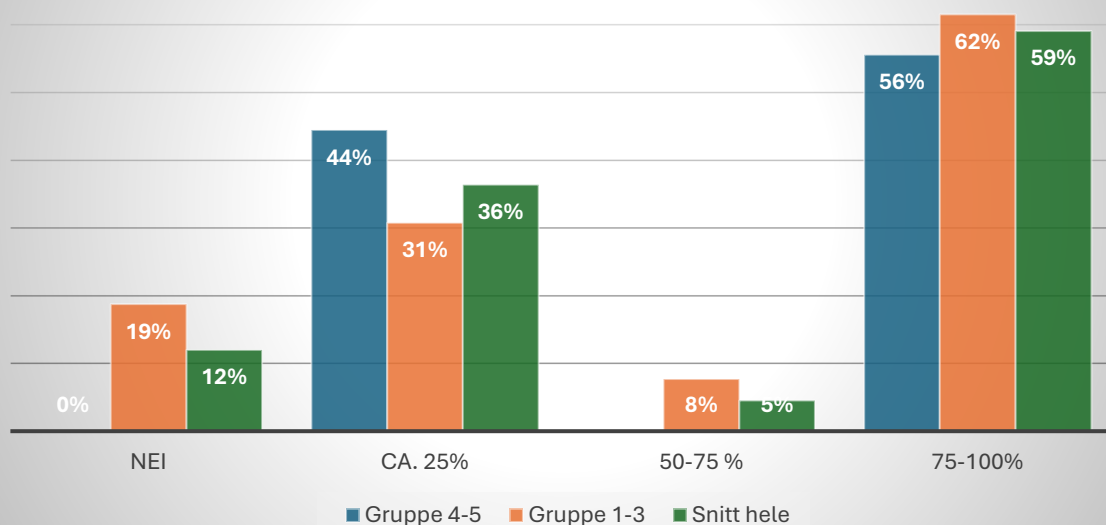
Som vi ser av **diagram 3 (svarprosent)** har omtrent halvparten av studentene besvart evalueringen (som ikke var obligatorisk), og studentene som har besvart fordeler seg i henholdsvis 42% som er meget fornøyd med gruppearbeid (4-5) og 58% som er mindre fornøyd (1-3). Det er selvsagt umulig å gjette hva halvparten som ikke har besvart syntes, men dette stemmer godt overens med mine egne vurderinger:

- Omtrent $\frac{1}{2}$ av de øvrige fungerte godt med jevnlig tilsyn av lærer
- Det var omtrent $\frac{1}{4}$ av student-gruppene som etter endel starthjelp var selvdrevne
- Omtrent $\frac{1}{4}$ satt stort sett tause, og krevde mye innsats av lærer for å være aktive.

Den siste gruppen demonstrerte en nærmest total mangel på kunnskaper og forberedelse. Dette bedret seg i svært liten grad gjennom semesteret. De ga også vesentlig dårligere kommentarer til medstudenter på oppgaver. Da flere studenter i denne gruppen i 2023 leverte oppgaver på avansert engelsk (norsk som morsmål) og med en forståelse av emnet de ikke hadde demonstrert i undervisningen, gikk jeg over til skoleeksamen for emnet i 2024. Samtidig fjernet jeg obligatorisk undervisning, slik at jeg fikk prøve emnet ut med identisk vurderingsform med det faste emnet HIS114.

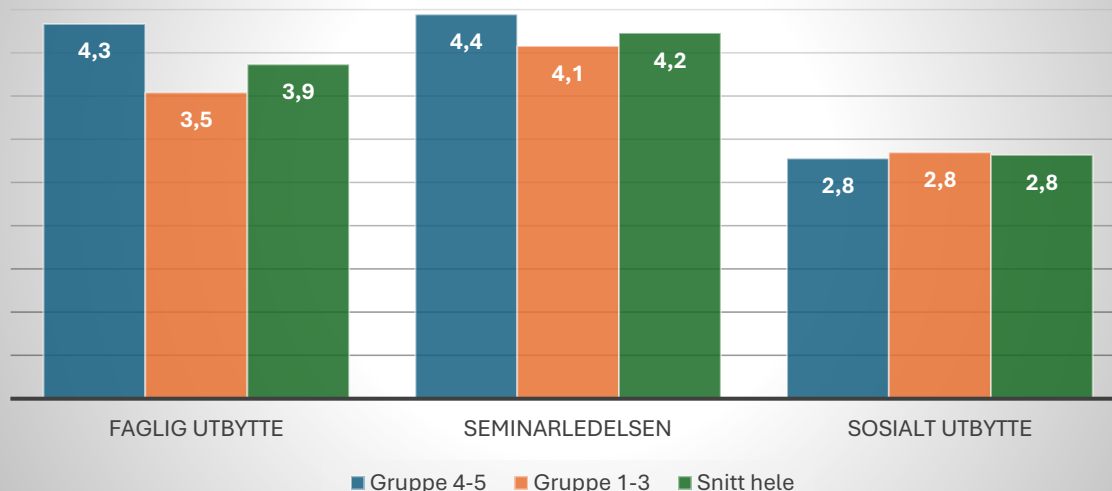
Det ble både i 2020 og 2023 gjennomført ca. 10 dobbelttimer med seminar ledet av masterstudenten Annika S. Os, som også hadde tatt HIS 130 høsten 2018. Hun gikk gjennom pensumtekster, engasjerte dem i diskusjoner og brukte mentimeter/ kahoot. Funnene der bekrefter langt på vei inntrykket ovenfor.

Diagram 4: Oppmøte frivillig seminar



Samtlige av respondentene som hadde vurdert sitt faglige utbytte av gruppearbeid mellom 4 og 5, “4-5 gruppen” hadde deltatt i dette frivillige seminaret, mens 1/5 av “1-3 gruppen” ikke hadde deltatt i det hele tatt. Vi ser at flere (44%) i “4-5 gruppen” bare var innom ca. 25% av seminaret og deretter falt ut, mens 56% av dem fikk med seg mellom 75% og 100%. “1-3 gruppen” var jevnere fordelt. Muligens var “4-5 gruppens” behov dekket av den ordinære undervisningen, da de som begynte men falt ut, ga like godt score på faglig utbytte og seminarledelse som de øvrige.

Diagram 5: Vurdering seminar



Som vi ser ved å sammenligne **diagram 1 og 5** er det opplevde læringsutbyttet vesentlig høyere for “1-3 gruppen” på seminarene (3,5) enn gruppearbeidet i forelesningene (2,6). “4-5 gruppen” vurderer dette omtrent likt. Begge grupper vurderer seminarledelsen meget høyt (4,2), som ligger på linje med vurderingen av faglærer (4,1) i de to årene studentene ble spurt om dette (2018 og 2020). Ingen av gruppene synes de fikk særlig sosialt utbytte (2,8) av seminarene, mens enkelte studenter vurderte det sosiale utbytte mellom 4 og 5. Med hensyn til sosialt utbytte er det så mange individuelle faktorer i spill at det vil være for spekulativt å trekke noen konklusjoner.

Seminarledelerens vurdering bekrefter også det generelle inntrykket til faglærer på egen undervisning: Det var en liten gruppe som var aktive, de fleste var vanskelig, men ikke umulig å få i tale, mens noen satt helt stumme. Da fravær på de obligatoriske forelesningene kunne kompenseres med deltakelse på seminaret, var det mange som kun var der for å nå 80% grensen for deltakelse i undervisningen.

Det er altså ingenting som tyder på at målsetningen om å nå de minst motiverte studentene ble oppfylt kun gjennom obligatorisk fremmøte og studentaktiv undervisning. Uten å kunne sammenligne eksamensresultater med svarene, vil jeg likevel si at studentaktiv læring i forelesningene først og fremst treffer allerede godt motiverte og aktive studenter, som er bedre forberedt til timene og i alle fall i stand til å reflektere over tema og diskutere ulike tolkningsmuligheter. Dette betyr ikke at vi skal droppe studentaktiv undervisning, da også de beste studentene skal ha et så godt tilbud som mulig. Men det er mindre sikkert at det har noen hensikt å tvinge de minst motiverte studentene til å delta i undervisning det ikke ser ut som de har utbytte av.

Da obligatorisk fremmøte ble droppet i 2024 var det kun halvparten av studentene som gikk opp til eksamen som møtte fast til undervisningen. Hvor mye dette skyldtes at mange foretrakk å holde seg borte snarere enn å delta i diskusjonene er vanskelig å si. Trenden de siste årene har vært synkende oppmøte på undervisningen, og HIS130 høsten 2024 skilte seg ikke negativt ut i forhold til de andre emnene. Likevel besto samtlige oppmeldte studenter eksamen, noe som kan tyde på at de som foretrakk å kun arbeide med pensum brukte tiden sin bedre enn å delta i en undervisning som består av store deler studentaktiv læring. Evalueringene viser at 58% av studentene i 2018-2020 og 2023 mener de har vesentlig bedre utbytte av å lese pensum enn å delta i slike aktiviteter, og om vi skal dømme etter resultatene høsten 2024, kan de ha rett, gitt at den totale tiden med studier er konstant.

Studentaktivitetene trener imidlertid studentene i refleksjon, diskusjon og kildekritikk. Dette er en vesentlig del av læringsutbyttet, selv om det ikke nødvendigvis oppleves slik av studentene i øyeblikket. Dette er blant annet undersøkt på et fysikk-kurs ved Harvard, gjennom randomisert fordeling av studentene på henholdsvis studentpassiv (tradisjonell «kateterundervisning») og studentaktiv (diskusjon og arbeid i grupper) undervisning. Selv om studentene oppga høyere læringsutbytte fra studentpassiv undervisning, presterte studentene som hadde deltatt i den studentaktive undervisningen bedre på prøven for den aktuelle delen av kurset. Forfatterne av eksperimentet tror at en viktig årsak til diskrepansen mellom

opplevd og faktisk læring skyldes at studentene opplever den økte kognitive anstrengelsen som følger med aktive læringsformer som dårlig læring.³

Dette er selvsagt ikke direkte overførbart til historiefaget ved UiB. Men det viser at selv godt forberedte studenter (som man må anta fysikkstudentene ved eliteuniversitetet Harvard er) mener de har bedre læringsutbytte av tradisjonelle undervisningsformer, mens resultatene sier det motsatte. Ettersom vår oppgave er å få studentene til å tenke, diskutere og bruke historiefaglige metoder, bør vi altså ikke la oss skremme av dårlige tilbakemeldinger på aktive undervisningsformer. Det har imidlertid ikke vært mulig på dette emnet å finne en direkte sammenheng mellom studentaktiv undervisning og eksamensresultater. Det er også mulig at den faktiske læringen ikke nødvendigvis manifesterer seg i bedre resultater på kort sikt. Jeg vil fortsette denne diskusjonen under neste punkt.

2C. Forelesninger/ “Kateterundervisning”

Begge gruppene studenter mente de hadde like godt læringsutbytte av tradisjonell “katerundervisning” (4,1). Denne varierte mellom korte innledninger til emnet vi skulle diskutere, fulgt av en oppsummering og plenumsdiskusjon til slutt, og mer omfattende forelesninger på en hel time eller lengre. De som ellers var stille i gruppearbeid fulgte ofte ivrig med og tok notater. Ingen forelesninger var helt uten forsøk på å aktivere studentene ved å svare på spørsmål, stille spørsmål eller invitere til diskusjon. Jeg flettet også inn film, undervisningsvideoer og klipp fra dokumentarer som opplegg for plenumsdiskusjon. Slike forelesninger ga større studentaktivitet.

Den mest effektive måten å aktivisere studentene på var gjennom det jeg vil kalle “mentimeter-forelesninger”, d.v.s. at det ikke ble brukt mentimeter som en separat del av forelesningene, men som grunnstamme i det hele. Svarene ble brukt som utgangspunkt for hva jeg selv underviste og diskuterte med studentene. Slike forelesninger besto av endel faktaspørsmål, hvor feilene var et godt utgangspunkt for å forklare mer direkte til studentene, og der også kom oppfølgingsspørsmål. Jeg brukte imidlertid mest tid på vurderingsspørsmål av posisjoner i pensum, rangering av historiske faktorer og egne synspunkter.

Selv om studentene mener de hadde større læringsutbytte av forelesningene, betyr ikke det at de har rett. Det å diskutere fagstoff er mer arbeid og mindre underholdende enn å lytte til en forelesning, men en nødvendig del av utviklingen av ferdighetene en historiker trenger. Jeg tror at de som ikke fikk presset ut ordene, enten av sjenanse eller dårlig forberedelse, likevel reflektere over stoffet på en måte de ellers ikke ville gjort. Om det er riktig med en 50-50 fordeling mellom forelesninger og gruppearbeid kan imidlertid diskuteres. Etter mitt syn bør det ikke være mindre enn ca. 50% klassisk undervisning. Om det skal være mer enn 50%, bør dette varieres med spørsmål og svar, diskusjon av forskningsposisjoner, evt. mentimeter og andre tekniske hjelpemidler, hvor selv de svakeste studentene kan delta.

³ Deslauriers, L., McCarty, L. S., Miller, K., Callaghan, K., & Kestin, G. (2019). Measuring actual learning versus feeling of learning in response to being actively engaged in the classroom. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(39), 19251-19257.

2D. Omvendt klasserom og moduler

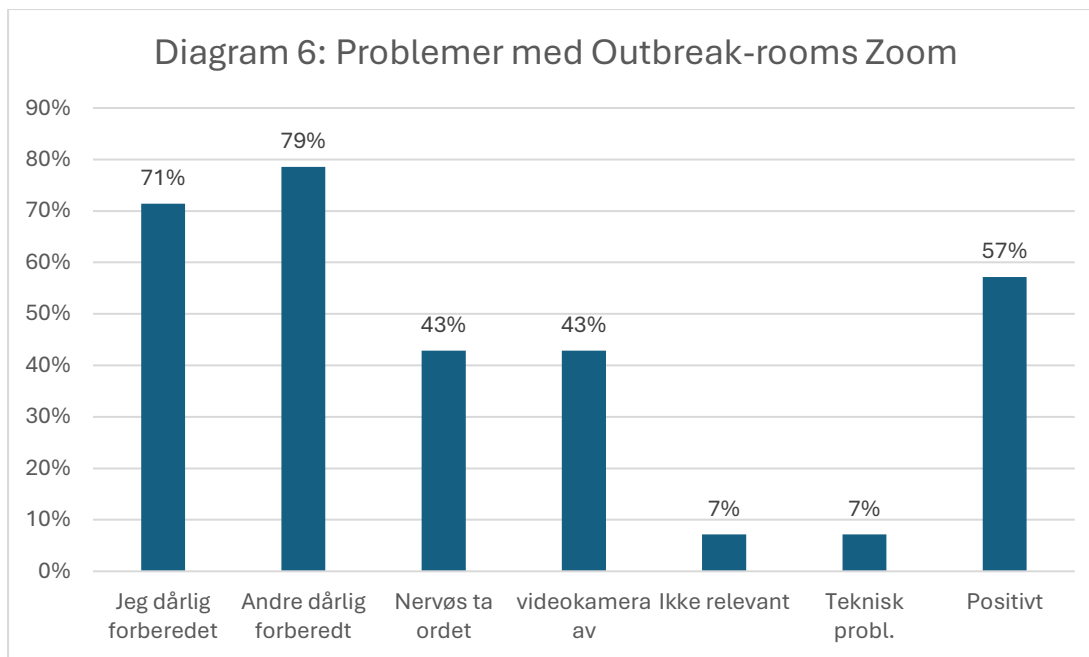
“Mitt Uib” er en digital plattform velegnet til å legge inn læringsselementer i forskjellige moduler. Jeg la inn generelle moduler for ymse hjelpemidler, som leksika, ordbøker, osv., men først og fremst en modul per forelesning. I modulene for hver forelesning la jeg inn:

- Leselister og arbeidsspørsmål, deriblant oppgavene som skulle brukes i undervisningen.
- Lengre digitale oversiktsforelesninger som kunne brukes som bakgrunnsinformasjon til de mer spesialiserte forelesningene jeg holdt selv. Jeg ga få slike forelesninger, da utmerkede forelesninger av Knut Ødegård (UiO) i regi av Fritt Ord allerede fantes tilgjengelig på Youtube. Disse lå også i den digitale pensumlisten som kjernepensum.
- Forelesninger samt korte videoer fra fremstående historikere ved andre universiteter.
- Kortere undervisningsvideoer produsert av meg, både skreddersydd emnet, og mer generelle om politiske institusjoner. De siste ble også forsynt med quizzes. Disse ble mest sett og quizene brukt oftere enn oversiktsforelesningene
- Dokumentarer fra BBC. Disse var det overraskende få som hadde sett, men de ble mer sett enn oversiktsforelesningene
- Kilder av relevans for pensumlesningen.

Hverken “1-3 gruppen” eller “4-5 gruppen” brukte modulene særlig mye og ingen var spesielt fornøyd med “det omvendte klasserom” (ca. 3 på skalaen). Man kan derfor ikke regne med at selv de mest motiverte studentene bruker modulene før undervisningen, og dermed mener jeg at det omvendte klasserom ikke fungerer optimalt i et system der vi ikke kan gi karakterer på den aktive deltakelsen i det fysiske klasserommet. Jeg vil imidlertid tro at at modulene kan være til hjelp i repetisjon før en skoleeksamen, og at slikt innhold uansett bør legges ut og kan være til nytte for studenter som jobber ekstra hardt.

2E. Heldigital undervisning. “Koronaversjonen” 2020.

Emnet ble undervist fullstendig digitalt i 2020. Det kunne ikke gjennomføres obligatorisk fremmøte under en pandemi. Det var ikke overraskende vanskeligere å aktivisere og kommunisere med studentene via zoom. Outbreak-rooms fungerte godt teknisk og var praktisk for meg, men det var klart mindre aktivitet her enn ved fysisk fremmøte. Mange hadde kamera av, eller hadde bare zoom på for å få godkjent fremmøte, mens de gjorde andre ting. I evalueringen spurte jeg derfor om hvilke problemer de hadde med outbreak-rooms.



Vi har en svært høy svarprosent i 2020, nemlig 88%, og derfor kan jeg ved hjelp av tallene klarere se hvordan svarene stemmer med mitt inntrykk.

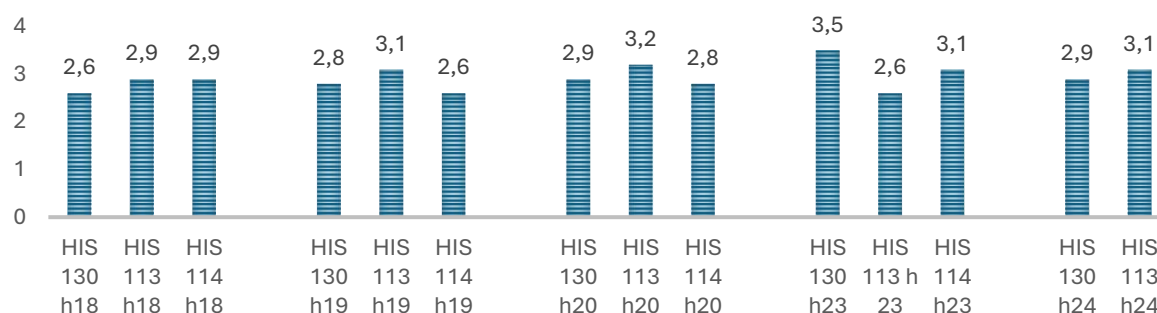
- Dårlig forberedelse er et gjennomgangstrekk også de andre årene, slik jeg har sett det. Opplevelsen av egne og andres dårlige forberedelse er omtrent lik.
- Manglende interaksjon stemmer også med mitt inntrykk. Omtrent halvparten hadde videokamera av og disse var overrepresentert blant de som ikke tok ordet.
- At omtrent halvparten fant dette positivt, til tross for problemene, er imidlertid oppløftende, pandemi og digital tretthet tatt i betraktning.

Min konklusjon er at jeg burde droppet obligatorisk fremmøte under en pandemi. Mine generelle konklusjon er uansett at obligatorisk fremmøte ikke betyr noe for resultatet, som vi skal se nedenfor.

3. Resultater

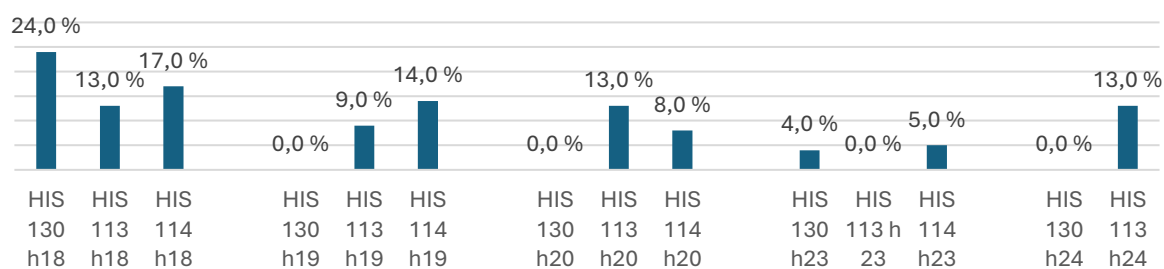
Resultatene for HIS 130 skiller seg ikke spesielt ut fra de andre fordypningseminene i eldre historie som går om høsten, nemlig HIS 113 (mappevurdering) og HIS 114 (skoleeksamen). I **diagram 6** har jeg regnet ut snittkarakteren, der E=1, D=2, C=3, B=4 og A=5.

DIAGRAM 7: KARAKTERFORDELING
A=5, B=4, C=3, D=2, E=1



Vi ser noe større forskjeller i strykprosent, som det fremgår av **Diagram 8**:

Diagram 8: Strykprosent



HIS 130 hadde høyere strykprosent enn det andre emnet med skoleeksamen (HIS114) da det ble holdt første gangen i 2018. Jeg hadde allerede underveis i semesteret en mistanke om at obligatorisk fremmøte og studentaktiv undervisning alene ikke førte til jevnere arbeid gjennom året. I 2019 ville jeg prøve ut mappe med 3 oppgaver, uten individuelle lærerkommentarer. Stryk forsvant fra HIS130 i 2019 og 2020, og jeg opplevde også at studentene var mer aktive og bedre informerte i timene. Det er imidlertid interessant at ingen strøk i 2024, da emnet hadde skoleeksamen, obligatorisk undervisning var fjernet og halvparten av studentene ikke deltok i undervisningen.

Det andre mappeemnet, HIS 113 hadde frem til 2023 en 2-timers skole-eksamen for justering av karakteren på mappen. Det er derfor naturlig at strykprosenten ble halvert da den korte skoleeksamen ble fjernet i 2023. Det er imidlertid ingen automatikk i dette, da strykprosenten i 2024 var tilbake på det gamle nivået.

Det er derfor vanskelig å si om HIS130 designet fører til bedre læring, da resultatene ikke gir noe klart svar på dette. Det har alltid vært både intern og ekstern sensor på emnet, og i 2024 var det kun eksterne sensorer. Oppgavene er også blitt godkjent i felles eksamensmøte på historie. Det er derfor ingen grunn til å tro at variasjonene skyldes ulik vanskelighetsgrad og kvalitetskriterier. Det ville vært nyttig å kunne koble evaluering med resultater, men det ville

krevet tillatelser fra studentene, som i seg selv ville kunne forskyve rekrutteringen til emnet, og dermed også resultatene.

4. Konklusjoner

I. Obligatorisk undervisning:

- a. Gjør ingen forskjell med hensyn til aktivitet i timene, men gjør det tynge for lærer å bruke studentaktiv undervisning, som gruppearbeid. Studentaktiv undervisning er svært mye lettere å arrangere uten obligatorisk fremmøte, og lærer får bedre tid til å følge opp de som er aktive.
- b. Hjelper flere studenter å strukturere studiehverdagen, som det kommer frem av fritekstsvar i evalueringene. De fleste som velger emnet er imidlertid positiv til obligatorisk fremmøte, selv om noen kun har valgt emnet på grunn av dets tema.
- c. Fører ikke alene til at studentene jobber jevnere gjennom semesteret eller får bedre resultater.

II. Studentaktive læringsaktiviteter:

- a. Treffer først og fremst den sterkere delen av studentene. Selv om disse ikke selv opplever at dette har like stor læringseffekt som forelesninger og egenstudium, lærer de ferdigheter her som ikke kan formidles gjennom "kateterundervisning".
- b. Selv når studentene ikke klarer formulere svar på oppgaven, vil jeg tro selve prosessen med å tenke over problemstillingen og lese kildene med denne for øye, er nyttig for de fleste studentene.
- c. Det trenger ikke være vantette skott mellom lærerstyrt og studentstyrt aktivitet, da en forelesning kan være en direkte kommunikasjon mellom studenter og lærer.

III. Oppgaveskrivning med bare studentkommentering.

- a. Med noen variasjoner fra år til år vil jeg si at lærerkommentarer ikke gjør noen forskjell fra eller til for det endelige resultatet.
- b. Å gå gjennom oppgavene i plenum, etter innlevering, men før studentkommentarer gjør disse nyttigere for den enkelte student.
- c. Mitt inntrykk var at studentene gjorde store endringer fra første til annen innlevering, og derfor at studentkommentarer alene fungerte godt.

IV. Overføringsverdi andre emner

- a. Det er ingen grunn til å innføre obligatorisk undervisning.
- b. Studentaktiviteter er allerede praktisert innenfor de andre emnene, og kan uansett tas i bruk uten endringer i emnebeskrivelsene.
- c. Lærerkommentarer kan erstattes med kun studentkommentarer om studentene settes i stand til å gi gode kommentarer ved f.eks. gjennomgang på forhånd.
- d. Mappe fører generelt til mindre stryk enn skole-eksamen, men gir ikke bedre resultater blant de som består. Det fører imidlertid til at studentene jobber jevnere gjennom studiet og trenes i oppgaveteknikk, diskusjon og refleksjon.

5. Vedlegg: Fritekstsvar

2018-2019

Student	Generelle kommentarer
h 18 f	-Rollespill hadde vært gøy dersom alle var forberedt og var aktive. Føler at dette ikke var tilfellet de gangene vi hadde det, så fikk derfor ikke veldig mye ut av dette. Ville heller hatt en vanlig undervisning om jeg måtte valgt. Likte godt undervisningsvideoene
h 18 i	desverre så var ikke omvent klasserom noe for meg.
h 18 l	Jeg føler jeg hadde fått mest mulig utbytte om det hadde vært lagt opp 4 timer i uken til faget; 2 timer med forelesning og 2 timer med seminar. Kombinasjonen mellom å lese pensum og så ha en forelesning om stoffet har vært mest lærerikt for meg. Hvis man da hadde hatt et seminar etter hver enkelt forelesning som var lagt opp i form av det "omvendte klasserom" tror jeg diskusjon og gruppearbeid hadde vært mer nyttig og produktivt.
h 18 o	Jeg likte modulene i seg selv, som en oversiktlig informasjonskilde, men ikke like godt som en del av omvendt klasserom. faglig innhold og temaer var utrolig spennende, men boken til cartledge som skulle være "basisboken" føltes det ut som allerede krevde noen forkunnskaper, skulle ønske vi kanskje hadde de to første timene til å bare gå over basisen og få en grunnleggende generell oversikt. tusen takk for semesteret:)
h 18 r	Jeg opplevde at pensum var overveldende, både i mengde og i form. Det jeg savnet var noe som kunne gi bedre grunnforståelse, for eksempel en bok eller lignende som ga en innføring i temaene, på et mer grunnleggende nivå enn Cartledge. Det er så klart en personlig opplevelse, men jeg vet at flere har hatt lignende erfaringer gjennom semesteret.
h 18 s	Det hadde vært fint å fått noe som kunne ligge i grunnlag for undervisningen. Mye av det stoffet vi har fått går i utgangspunkt på at vi har en større grunnforståelse på samme måte som vår foreleser.
H 19 a	Jeg syns tilbakemeldingen fra medelever kunne vært mer utfyllende. Det ble skjevhet i hvor mye tilbakemelding enn fikk, sammenlignet med det man ga.

2020

Student	Hva synes du om utvalget av pensum?
H 20 a	"Utvalget var veldig bra. Problemet var heller at det var mye tungt stoff å lese til hver forelesning, og at det føltes overveldende. Sammenlignet med andre emner har jeg i ettertid skjönt at det er en gave, og ikke en byrde. Det gjør at en stiller godt forberedt til å skrive oppgaver. Et forslag er å skrive hvilke tekster som er viktigst å lese til forelesning/hvilken vi skal gå igjennom. Slik føles de resterende tekstene som et bonus. "
H 20 b	Har ingen stor mening om det, syns det har vært bra variert
H 20 c	Jeg kan godt forstå at man har artikler for at pensum ikke skal være så dyrt for studentene. Ikke at jeg har noe imot det, men likevel føler jeg at det å lese pensum på en PC-skjerm er vanskelig, med tanke på hvor lett det er å bli distraheret . Heldigvis har jeg printet ut artiklene som var del av pensumet. Ellers skulle jeg også ønsket at det var mer bøker enn artikler. For mye artikler og utdrag er komplisert. Uansett så har jeg full forståelse for de bestemmelsene UiB har valgt.
H 20 e	Liker bedre å lese bøker istedenfor artikler. Så for min del kunne det vært flere pensumbøker istedenfor artikler.
H 20 g	Mindre digitalt
H 20 h	Det er vanskelig å få god forståelse for alt pensumet. Mye av det er veldig krevende å lese og forstå, så noen ganger føles det veldig overveldende. Noen ganger er mange sider og de må leses veldig nøye og gjerne tas notater av for å forstå hva som blir sagt.
H 20 i	Jeg skulle ønske det var flere bøker, pdfer i min mening er rotete og vanskelig og komme seg igjennom når de varriere i kvalitet. Normalt ville jeg printet dem ut, men når du får pdfer på over 300sider så har man bare ikke råd til det.
H 20 j	Naturligvis så hadde det vært praktisk å ha bøker isteden for å ha 1000 papirer liggende rundt i huset som får en til å se ut som en konspirasjons teoretiker. Samtidig så er det forståelig at dette er publisert arbeid av historikere som er viktig og informativt, og det er ikke alltid mulig å få alt i form av bøker.

H 20 k	Ingen kommentar til pensum foruten at det ble mye lesing på pc skjerm, men var enkelt å variere med å skrive ut artiklene på papir. Veldig fornøyd med utvalg av pensum.
H 20 m	Pensumet var utrolig godt. Skulle kanskje hatt mer Cicero, men er stort sett veldig fornøyd.
H 20 n	Har ikke noe å si om det. Pensum virker veldig relevant.

Student	Generelle kommentarer
H 20 a	Et forslag er å legge ut tidligere besvarelser, og karakterene de fikk. Har alltid synes at det har vært til stor hjelp for å skrive gode oppgaver. Da lærer man hva en besvarelse trenger for å få en A eller hvordan en D-besvarelse ser ut. Synes også gruppeoppgavene i seminaret legges ut en uke i før, slik at det blir enklere å lese gjennom pensum. Jeg er veldig fornøyd med emnet. Det pedagogiske opplegget (muligheten til å revidere tekstene, skrive og få studentkommentarer) gjør at man får utviklet seg faglig og får et stort læringsutbytte. Til vanlig glemmer man ofte hva man har skrevet om, men her sitter det godt pga. man må gå tilbake og endre på tekstene! Seminarene til Annika var også veldig bra. Jeg må ærlig innrømme at jeg deltok på seminarene for å få deltakelsepoeng, men fant ut at seminarene ga stort læringsutbytte og faglig utvikling siden man diskuterte tekstene så grundig. De første seminarene burde være obligatoriske slik at man ser verdien i å delta! Flere emner burde følge etter det pedagogiske opplegget!
H 20 c	Det eneste jeg kan si om dette emnet er at modulsystemet var veldig komplisert. Selvfølgelig skal det gi et system, men det å finne filer gjennom det ble rotete for min del. På en annen side, synes jeg at emneansvarlig burde gi individuelle kommentarer til innleveringene, ikke bare medstudenter. Jeg forstår godt hensikten med studentkommentarene, men det er kanskje ikke alle som er så flinke med å gå inn på detaljene om hva man kan forbedre på eller ikke. Der er det vanligvis noe som den emneansvarlige er god på. Ellers så har jeg ikke noen klager, annet enn for mye artikler og utdrag som pensum.
H 20 d	Jeg er ikke spesielt fornøyd med integreringen av poeng systemet. Spesielt i disse korona tider syntes jeg det er galt å ha en "fraværgrense" på faget.
H 20 e	Likte undervisningen, seminarlederen og foreleseren, bare synd alt er digitalt, hadde nok syntes det var mye gøyere og jeg hadde fått mye mer utbytte av faget hvis det var fysisk. Men man må jo tilpasse seg, så har ikke store problemer med det, bare synd.
H 20 h	Personlig er det litt vanskeligere å ikke ha noen fysisk undervisning, men jeg føler jeg har fått mye ut av temaet til tross for dette. Selv om jeg ikke alltid har vært like forberedt, synes jeg det var veldig greit å bli delt i rom i blant, da jeg finner det enklere å delta i diskusjon i mindre grupper.
H 20 i	jeg hadde foretrukket og måtte levere inn hver del av mappe oppgaven når man var ferdig med den. For det krever at man må ha ggjort sitt beste hver gang.
H 20 j	Stort sett positivt til dette semesterets undervisnings metode og stil. Eneste som kan være litt negativt i mine øyne er student kommentarene. Kommentarer som er konstruktive er alltid bra spesielt når man skriver akademiske tekster, men det er fort gjort å føle at kommentarene er lite begrunnet eller alt for positive, som da kan være et resultat av at noen ikke egentlig har lest teksten. Hadde vært greit med en bedre veiledning, kanskje til og med opprette punkter som studenter kan gå gjennom for å best mulig bedømme en tekst, og videre gi gode responser som er til hjelp.
H 20 k	Modulene og innholdet fungerte veldig godt, men jeg følte jeg ikke hadde nok tid til å gå gjennom det "valgfrie" innholdet i modulene uten at det gikk utover det obligatoriske innholdet i dette eller andre fag. Knut Ødegaard sine forelesninger og andre kilder som var relatert til mer generell kunnskap om antikken benyttet jeg meg av i stor grad.
H 20 n	Likte undervisningen, seminarlederen og foreleseren, bare synd alt er digitalt, hadde nok syntes det var mye gøyere og jeg hadde fått mye mer utbytte av faget hvis det var fysisk. Men man må jo tilpasse seg, så har ikke store problemer med det, bare synd.

2023

Student	Generelle kommentarer
---------	-----------------------

H 23 b	Generelt for de fleste fag på universitetet trengs det mer tid på bruk av kilder og oppsett av oppgavebesvarelser. Alle fag burde hatt en innledning som gikk på det å skrive oppgaver, bruk av kilder osv. For eksempel at de fire første forelesningene burde hatt dette som tema. Dette gjelder ikke bare Historie faget men generelt alle fagene.
H 23 f	Skulle ønske at emnet varte i hele semesteret, eller to uker lengre. Og hadde lyst på mer om romerske systemet, svært interessant tema. Hverandrevudering var supert, skulle gjerne hatt det i flere historie fag, siden faget er jo nesten eksklusivt ett drøfte/debatt tema, forstår ikke hvorfor dette ikke er det vanlige opplegget? Man lærer jo bedre kildekritikk og slikt når man leser andre sine drøftinger.. Obligatorisk oppmøte er jo litt.. strengt men forsto jo hvorfor. Skulle ønske at man bare kunne laste ned alle bøkene på PDF, suger å bruke den ebooklibrary siden gjennom VPN 🤖.
H 23 g	Veldig lærerikt emne. Dyktige og engasjerte undervisere er spesielt viktig for å henge med. Ganske intensivt at det er blokkfag, men det er også greit at det er såpass innsevert på hva som er fokus i emnet.
H 23 i	Veldig fornøyd med Mæhle, Entusiastisk, lidenskapelig og imponerende kunnskapsrik. Skapte ett engasjerende miljø og var positiv til elevinspill samtidig som han var oppriktig og ærlig.
H 23 k	Dumt at man ikke kan kontakte foreleser i etterkant med spørsmål visst man har. Greit å ha muligheten til dette.

Student	Hva synes du om utvalget av pensum?
H 23 a	Hvilken som helst introduksjon eller forklaring til «refleksjonsnotat»
H 23 b	Litt lettere pensum litteratur Ober og kameraten hans er veldig tunglest, og dette gjør at det er vanskelig og konsentrere seg.
H 23 e	Om jeg skal være pirkete, vil jeg si at jeg ikke likte SPQR boken til Beard som var oppført som "oversiktslitteratur". Hadde vært fint om vi kanskje hadde et alternativ til den ene boken. Det skal sies at dette er pinking, og ellers synes jeg at utvalget av pensum var bra.
H 23 f	Antologibok som den greske, men om Roma/Princeps?
H 23 g	Ønsker ikke så mye anderledes. Litt mye pensum på kort tid, men en god miks av forskingsartikler og kilder. Gode og spennende bøker
H 23 i	Har ikke forslag å komme med, fornøyd med pensum, mange gode bøker, interessante artikler og underholdende oversiktslitteratur
H 23 j	hadde vært bedre med flere norske tekster/bøker, da det engelske kan iblant bli litt for omfattende.
H 23 k	Mere norsk pensum